

Zmluva o spolupráci pri poskytovaní therapeutickej pomoci opusteným deťom

medzi

prevádzkovateľom detského oddelenia:

názov: **Nemocnica s poliklinikou Brezno, n.o.**
sídlo: Banisko 273/1, 977 01 Brezno
IČO: 31 908 969
zápis: register nezisk. organizácií OÚ Banská Bystrica, č. reg. OVVS/NO-14/2002
štatutárny zástupca: Ing. Jaroslav Mačejovský, riaditeľ

(ďalej len „Prevádzkovateľ“)

a

poskytovateľom therapeutickej služby:

názov: **Návrat, o.z.**
sídlo: Pluhová 911/1, 831 03 Bratislava – Nové Mesto
IČO: 31 746 209
zápis: registrované na MV SR pod číslom VVS/1 – 900/90-10539
štatutárny zástupca: Mgr. Marek Roháček, predseda

(ďalej len „Poskytovateľ“)

(Prevádzkovateľ a Poskytovateľ ďalej spoločne len „Zmluvné strany“)

Zmluvné strany podľa § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Obchodný zákonník**“) uzatvárajú túto *Zmluvu o spolupráci pri poskytovaní therapeutickej pomoci opusteným deťom* (ďalej len „**Zmluva**“):

Článok 1

Predmet Zmluvy

1. Prevádzkovateľ je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorý na základe platného povolenia Banskobystrického samosprávneho kraja prevádzkuje ústavné zdravotnícke zariadenie – všeobecnú nemocnicu na adrese Banisko 273/1, 977 01 Brezno, ktorej súčasťou jej aj detské oddelenie (ďalej len „**Nemocnica**“).
2. Prevádzkovateľ si je vedomý, že ak novorodenec alebo dieťa v rannom detstve stratí rodičovskú osobu a ocitne sa v štatúte opusteného dieťaťa (napr. z dôvodu, že sa dieťa narodilo v režime utajeného pôrodu alebo bolo dané matkou pred pôrodom alebo tesne po pôrode na adopciu, resp. ho matka opustila a pod.) (ďalej len „**Opustené dieťa**“), dochádza tým u neho k vážnemu ohrozeniu psychického vývinu a je preto preňho zdravotne prospešné zabezpečiť počas hospitalizácie v Nemocnici zmiernenie stresu s tým spojeného prostredníctvom vhodnej psycho-

sociálnej a terapeutickej služby poskytovanej odborne spôsobilou osobou, a to po celú dobu hospitalizácie Opusteného dieťaťa v Nemocnici, resp. do času, kým mu tieto služby neposkytnú budúci adoptívni rodičia, resp. iné osoby, ktorým je, resp. bude zverené do dočasnej alebo trvalej starostlivosti v súlade s platným právnym poriadkom.

3. Poskytovateľ poskytuje služby ako akreditovaná organizácia na základe rozhodnutí MPSVaR SR číslo 752/2011-I/25AK, ktorých kópia je prílohou č. 1 tejto Zmluvy. Služby vykonáva s celoslovenskou pôsobnosťou. Vo svojej činnosti sa orientuje na sociálnoprávne, psychologické a terapeutické služby pre ohrozené a opustené deti a na presadzovanie a poskytovanie citlivej odbornej podpory pre ich rodiny, príp. na realizovanie rodinných riešení alternatívnej/náhradnej starostlivosti pre ne. Organizuje tiež semináre a konferencie, vydáva vlastné publikácie a podporuje rozvoj odborných ľudských zdrojov v týchto témach.
4. Poskytovateľ predložil Prevádzkovateľovi pilotný projekt s názvom „**Dominika pre Kukulíka**“ (ďalej len „**Projekt**“), ktorý sa zaoberá poskytovaním psycho-sociálnej a terapeutickej služby Opusteným deťom, a ktorý je prílohou č. 2 tejto Zmluvy. Prevádzkovateľ súhlasil, aby sa Projekt realizoval na jeho detskom oddelení pod zdravotným dohľadom primára tohto oddelenia, resp. v jeho neprítomnosti pod zdravotným dohľadom službukonajúceho lekára, resp. inej osoby poverenej primárom oddelenia.
5. Vzhľadom na vyššie uvedené sa Zmluvné strany dohodli na spolupráci pri poskytovaní terapeutickej pomoci Opusteným deťom (ďalej len „**Spolupráca**“), v rámci ktorej bude za podmienok dohodnutých v tejto Zmluve Poskytovateľ na základe výzvy (požiadania) Prevádzkovateľa pre Opustené deti hospitalizované u Prevádzkovateľa poskytovať nasledujúce psycho-sociálne a terapeutické služby:
 - a) „**Kufrik pre Kukulíka**“ – zozbieranie dôkazov o osobách starajúcich sa o Opustené dieťa na pôde Nemocnice, jeho prvých fotiek a reflexií opatrujúcich osôb na prvé dni života Opusteného dieťaťa – písané v jazyku detí; táto služba sa poskytuje zo strany oboch Zmluvných strán (t.j. vrátane personálu detského oddelenia Nemocnice);
 - b) „**Dominika pre Kukulíka**“ - poskytovanie psycho-sociálnej a terapeutickej služby pre Opustené dieťa počas jeho hospitalizácie v Nemocnici špecifikovanej v Projekte.
6. Zmluvné strany vyhlasujú, že pri realizácii Spolupráce na základe tejto Zmluvy budú dodržiavať príslušné všeobecne záväzne právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie zdravotnej a sociálnej starostlivosti, predovšetkým zákon č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Zákon o ZS**“) a zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Zákon o SP ochrane detí**“).

Článok 2

Práva a povinnosti Zmluvných strán

1. Za účelom realizácie Spolupráce sa Zmluvné strany dohodli, že ich kontaktnými osobami budú:
 - za Prevádzkovateľa: Mgr. Katarína Giertlová, nemocničná sociálna pracovníčka, tel.: 048/2820 122, email: socprac@nspbbr.sk, ktorá bude zasielať výzvy (požiadavky) na dohodnuté terapeutické služby;

- za Poskytovateľa: Mgr. Dana Žilinčíková, 0905 558 193, danka.zilincikova@navrat.sk, terapeutka a koordinátorka Centra Návrat v Banskej Bystrici (pobočka pre banskobystriický kraj), ktorá bude prijímať a reagovať na výzvy (požiadavky) Prevádzkovateľa na dohodnuté terapeutické služby;
- 2. Poskytovateľ sa Prevádzkovateľovi zaväzuje že jednotlivé činnosti Spolupráce bude realizovať podľa štandardných terapeutických postupov, na vysokej profesionálnej, mravnej a odbornej úrovni, v súlade s príslušnou platnou právnou úpravou na úseku zdravotníctva a sociálnej starostlivosti o Opustené deti a ďalej, že bude rešpektovať zdravotnícke pokyny primára detského oddelenia Nemocnice, resp. v jeho neprítomnosti pokyny službukonajúceho lekára detského oddelenia Nemocnice.
- 3. Poskytovateľ poskytne Prevádzkovateľovi vopred doklady o osobách, ktoré sa budú podieľať na terapeutickvej časti Spolupráce, predovšetkým relevantné doklady o odbornej spôsobilosti vykonávať túto činnosť.
- 4. Spolupráca podľa tejto Zmluvy je zo strany oboch Zmluvných strán realizovaná **bezplatne a každá Zmluvná strana znáša vlastné náklady**, ktoré pri Spolupráci vynaloží, ak sa Zmluvné strany osobitne nedohodnú inak.
- 5. Poskytovateľ bude realizovať všetky činnosti Spolupráce len na základe predchádzajúcej výzvy (požiadavky) zo strany Prevádzkovateľa, pričom bude akceptovať všetky relevantné pokyny zo strany Prevádzkovateľa za účelom, aby nedošlo k ohrozeniu zdravia Opusteného dieťaťa.
- 6. Poskytovateľ bude zaznamenávať jednotlivé terapeutické výkony a ich čas poskytnutia do dokumentácie, ktorá sa priloží k zdravotnej dokumentácii Opusteného dieťaťa.
- 7. Zmluvné strany sa dohodli, že sú oprávnené vzájomnú Spoluprácu podľa tejto Zmluvy citlivým a vhodným spôsobom medializovať, pričom totožnosť Opustených detí musí byť utajená.
- 8. Zmluvné strany sú povinné pri realizácii Spolupráce postupovať v úzkej súčinnosti majúca za cieľ zdravotný prospech Opusteného dieťaťa.

Článok 3

Povinnosť mlčanlivosti a ochrana osobných údajov

1. Zmluvné strany sa zaväzujú, že budú zachovávať lekárske, prípadne iné tajomstvo za účelom ochrany Opustených detí a mlčanlivosť o dôverných informáciách a zabezpečia, že takáto povinnosť bude v rovnakom rozsahu zaväzovať aj ich zamestnancov a zmluvných partnerov a/alebo spolupracujúce tretie osoby. Povinnosť mlčanlivosti podľa tohto článku trvá aj po skončení tejto Zmluvy.
2. Dôvernými informáciami sa pre účely Zmluvy rozumejú najmä všetky informácie, ktoré druhá Zmluvná strana označila vopred ako dôverné a informácie o osobnom a zdravotnom stave Opustených detí. Poskytovateľovi budú poskytnuté informácie o osobnom a zdravotnom stave Opustených detí len v rozsahu nevyhnutnom na realizáciu Spolupráce a v súlade s platnými právnymi predpismi na úseku ochrany osobných údajov.
3. Zmluvné strany sa najmä zaväzujú, že dôverné informácie neoznámia ani inak nesprístupnia tretím osobám, ďalej dôverné informácie nezverejnia, ani ich nepoužijú inak ako na účely plnenia svojich záväzkov a výkonu svojich práv podľa tejto Zmluvy. Uvedené sa netýka poskytnutia

dôverných informácií spolupracujúcim osobám za podmienky, že tieto osoby budú taktiež zaviazané mlčanlivosťou.

4. Vyššie uvedené povinnosti sa nevzťahujú na povinnosť poskytnúť chránené údaje a dôverné informácie orgánom verejnej správy na základe zákona alebo právoplatného rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej správy. Takúto skutočnosť povinná Zmluvná strana neodkladne písomne oznámi druhej Zmluvnej strane.
5. Zmluvné strany sa dohodli, že budú zabezpečovať ochranu všetkých osobných údajov, s ktorými sa pri plnení tejto Zmluvy dostanú do kontaktu. Prevádzkovateľ však nebude poskytovať Poskytovateľovi osobné údaje o Opustených deťoch.
6. Každá Zmluvná strana zodpovedá druhej Zmluvnej strane za škodu spôsobenú porušením povinnosti mlčanlivosti a ochrany osobných údajov podľa tohto článku Zmluvy.

Článok 4 **Skončenie Zmluvy**

1. Zmluva zanikne:
 - a) zánikom niektorej zo Zmluvných strán bez právneho nástupcu,
 - b) ak niektorej zo Zmluvných strán zanikne alebo jej bude pozastavené oprávnenie pre výkon činností podľa tejto Zmluvy,
 - c) vzájomnou písomnou dohodou Zmluvných strán,
 - d) jednostranným vypovedaním Zmluvy podľa ods. 2 tohto článku Zmluvy,
 - e) jednostranným odstúpením od Zmluvy podľa ods. 3 tohto článku Zmluvy.
2. Každá Zmluvná strana môže túto Zmluvu skončiť aj bez uvedenia dôvodu na základe písomnej výpovede doručenej druhej Zmluvnej strane. Zmluva zanikne uplynutím výpovednej lehoty, ktorá je dohodnutá Zmluvnými stranami v dĺžke 1 (jedného) mesiaca. Výpoveď začne plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení výpovede druhej Zmluvnej strane.
3. Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade závažného porušenia zmluvných podmienok jednou zo Zmluvných strán, môže druhá Zmluvná strana od tejto Zmluvy písomne odstúpiť, a to okamihom márneho uplynutia lehoty 7 (sedem) pracovných dní na nápravu takéhoto porušenia uvedeného v písomnom upozornení o odstúpení doručenom porušujúcej Zmluvnej strane.
4. Zánik Zmluvy nemá vplyv na povinnosť Zmluvných strán alebo ich nástupcov vysporiadať vzájomné záväzky vzniknuté pred dňom zániku ich zmluvného vzťahu. V prípade zániku Zmluvy niektorým zo spôsobov uvedených v ods. 1 tohto článku Zmluvy sa Zmluvné strany zaväzujú bez zbytočného odkladu, najneskôr však v lehote do 30 (tridsiatich) kalendárnych dní vykonať vzájomné vyrovnanie všetkých svojich záväzkov.

Článok 5 **Záverečné ustanovenia**

1. Zmluva nadobúda platnosť dňom jej podpísania oboma Zmluvnými stranami a účinnosť dňom **01.01.2018**, najskôr však v deň nasledujúci po dni jej zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv

vedenom Úradom vlády SR. Uzatvára sa na dobu **neurčitú**.

2. V ostatných touto Zmluvou neupravených prípadoch sa práva a povinnosti Zmluvných strán riadia príslušnými ustanoveniami platných právnych predpisov, najmä Obchodného zákonníka, Zákona o ZS a Zákona o SP ochrane detí.
3. Zmluvu možno meniť len po vzájomnej dohode Zmluvných strán formou číslovaného písomného dodatku podpísaného oboma Zmluvnými stranami, ktorý bude vyhotovený v rovnakom počte rovnopisov ako táto Zmluva.
4. Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade vzájomnej písomnej korešpondencie sa jej doručenie bude uskutočňovať osobne, doporučenou listovou zásielkou s doručenkou alebo kuriérom, príp. inou dohodnutou formou na adresu Zmluvnej strany uvedenú v záhlaví tejto Zmluvy alebo na inú oznámenú adresu. V prípade neúspešného doručenia, vrátane odmietnutia zásielky sa deň vrátenia zásielky odosielateľovi bude považovať za deň riadneho doručenia.
5. Zmluvné strany sa týmto zaväzujú, že vynaložia všetko úsilie, ktoré je od nich možné spravodlivo požadovať, aby došlo k urovnaniu všetkých sporov, rozporov alebo nárokov vzniknutých medzi nimi z tejto Zmluvy a v súvislosti s ňou (ďalej len „**Spor**“) zmierom. Ak Zmluvné strany nevyriešia akýkoľvek Spor, ktorý vznikne z tejto Zmluvy, vrátane Sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, zmierom, bude riešený pred príslušným súdom Slovenskej republiky.
6. Ak sa preukáže, že niektoré z ustanovení tejto Zmluvy je neplatné alebo neúčinné, takáto neplatnosť alebo neúčinnosť nemá za následok neplatnosť alebo neúčinnosť ďalších ustanovení Zmluvy, alebo samotnej Zmluvy ako celku, ak je možné takéto neplatné alebo neúčinné ustanovenie oddeliť od zvyšku Zmluvy. V takomto prípade sa obe Zmluvné strany zaväzujú bezodkladne formou dodatku nahradiť takéto ustanovenie novým tak, aby bol zachovaný účel sledovaný príslušným neplatným či neúčinným ustanovením v čase jeho prijatia, resp. uzavretia tejto Zmluvy. Do času uzatvorenia dodatku platia príslušné zákonné ustanovenia svojim účelom a zmyslom čo najbližšie neplatnému či neúčinnému ustanoveniu.
7. Zmluva je vyhotovená v 2 (dvoch) rovnopisoch, z ktorých každý má platnosť originálu, každá Zmluvná strana dostane po 1 (jednom) rovnopise.
8. Zmluvné strany sa dohodli, že táto Zmluva nahrádza odo dňa nadobudnutia jej účinnosti všetky prechádzajúce ústne alebo písomne dohody Zmluvných strán, ktorých predmet bol rovnaký ako predmet tejto Zmluvy.
9. Prílohou tejto Zmluvy ako jej neoddeliteľné súčasti sú:
 - a) príloha č. 1 - Rozhodnutia MPSVaR SR číslo 752/2011-I/25AK (kópia);
 - b) príloha č. 2 - Projekt.

Zmluvné strany vyhlasujú, že si Zmluvu pozorne prečítali, jej obsahu porozumeli a ten predstavuje ich skutočnú a slobodnú vôľu zbavenú akéhokoľvek omylu. Svoje prejavy vôle obsiahnuté v Zmluve Zmluvné strany považujú za určité a zrozumiteľné, vyjadrené nie v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok. Zmluvné strany na znak svojho súhlasu s obsahom Zmluvy túto Zmluvu podpísali.

V Brezne dňa 14.12.2017

Prevádzkovateľ:

Poskytovateľ:

Nemocnica s poliklinikou Brezno, n.o.
Ing. Jaroslav Mačiovský, riaditeľ

Návrat, o.z.
Mgr. Marek Roháček, predseda

Nemocnica s poliklinikou Brezno, n.o.
MUDr. Ján Mačkin, spolupodpisujúci
zástupca riaditeľa

Projekt : DOMINIKA pre KUKULÍKA

Alebo

Zmierňovanie stresu u novorodenca po strate rodičovskej osoby ako prevencia ranej traumy z opustenia na pôde nemocnice.

Spôsob zmierňovania stresu a prevencie:

Poskytnutie psycho-sociálnej a terapeutickej služby pre opustené dieťa na pôde nemocnice (Brezno).

Vhodné pre akékoľvek dieťa vo veku 0-12 mesiacov, ktoré sa ocitne v štatúte opusteného dieťaťa (súhlas rodiča na adopciu, utajený pôrod, príp. iné okolnosti).

Psycho-sociálne východisko:

Výskumy mozgu posledných desaťročí preukázali, že závažná nepriaznivá udalosť z raného detstva (opustenie dieťaťa jeho rodičom, zanedbávanie, zneužívanie, týranie) spôsobuje **nepriaznivé zmeny na mozgu dieťaťa**. **Opustenie dieťaťa rodičom po pôrode** patrí bezpochyby k prvým a nosným záťažovým tzv. nepriaznivým udalostiam detstva s vysokým predpokladom/rizikom ohrozenia psycho-sociálneho vývinu dieťaťa a kvality života dieťaťa. Nepriaznivé zmeny na mozgu podľa posledných výskumov zasiahnu rôzne oblasti vývinu dieťaťa s dopadom na jeho celý život (**komplexná vývinová trauma**). Pri nedostatočnom liečení tejto udalosti môžu determinovať neskôr aj rozvoj vážnych sociálnych problémov dieťaťa (u nás označované napr. ako poruchy správania, poruchy pripútania a sú podkladom pre vznik rôznych psychiatrických ochorení). Čím mladšiemu dieťaťu sa „raná trauma“ udeje, tým výraznejšie môže ovplyvniť jeho život.

Svetová zdravotnícka organizácia WHO definovala opustenie dieťaťa jeho rodičom po pôrode ako **prvé násilie** na dieťati, to znamená, že dieťa je obeťou násilia v období kedy je absolútne bezbranné a zraniteľné a preto má táto udalosť na neho často fatálne následky.

Deti po prežití takejto udalosti **majú zvýšený predpoklad** v neskoršom veku pre rozvinutie neuróz, ťažkostí v oblasti koncentrácie nervovej sústavy, porúch učenia, trpia vo zvýšenej miere nedostatočne rozvinutým logickým myslením, zníženou imunitou, nižšou frustračnou toleranciou, úzkosťami, prípadne depresiami, poruchami správania, poruchami v oblasti senzorickej integrácie, sebapoškodzovacím správaním, poruchami vzťahovej väzby a pod. Deti s takýmito ťažkosťami môžu patriť k deťom vyžadujúcim náročnú starostlivosť, často sa už v preškolskom veku stávajú klientmi pedopsychiatrov a ďalších špecialistov, čím zaťažujú dlhodobo zdravotníctvo, školstvo i sociálny rezort.

Je preto namieste z vyššie uvedených dôvodov poskytnúť týmto deťom **prvú terapeutickú pomoc už na pôde nemocnice!**

Naša legislatíva pre deti v takýchto situáciách jednoznačne podporuje prevenciu (ak je možná), resp. opatrenia, ktoré by zmiernili dopad tejto udalosti na psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa. (Zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele – č. 305/2005)

Psychologické východisko pre formát terapeutickej služby:

Pre novorodenca a následne dieťa do 1 roku veku je najúčinnnejším liečivým nástrojom fyzická prítomnosť dospelého osoby, ktorá je vnímaná k fyzickým a psychickým potrebám dieťaťa v tomto veku. Novorodenec a kojenec z hľadiska psychologického vníma postupne prítomnosť dospelého osoby všetkými zmyslami (čuch, chuť, dotyk, sluch, zrak). Vzhľadom k tomu, že našim najväčším zmyslovým orgánom je koža a dotyk sa vyvíja medzi prvými zmyslami, je preukázateľne najvhodnejším liečiacim nástrojom ruka – dotyk – koža na kožu.

Možnosti zmierňovania závažnej nepriaznivej udalosti raného detstva na pôde nemocnice:

prioritne cez formát - skin to skin

Najvhodnejšia liečba a prevencia ranej traumy vzhľadom k výnimočnému životnému obdobiu dieťaťa – rané detstvo:

– zabezpečiť 1 stabilnú dospelú osobu, ktorá môže sýtiť dennodenne dieťa svojou fyzickou prítomnosťou: držaním, kolísaním, masážami, nosením v ergonomickom nosiči (v prípade priaznivého zdravotného vývoja), nežným prihováraním, spievaním, hladením a pod. Uvedené činnosti môžu pri citlivom naladení sa na dieťa výrazne prispieť k jeho upokojovaniu a upokojeniu, k zníženiu stresu, k relaxácii, k produkcii oxytocínu a uvoľneniu celkového stuhnutia dieťaťa.

Psychosociálna a terapeutická služba tohto druhu môže v súlade s psychickými potrebami dieťaťa v tomto období nahradiť absenciu pôvodného rodiča (tým znížiť dopad ranej traumy na dieťa) a môže byť využívaná v situáciách pokiaľ nie sú na pôde nemocnice prítomní budúci adoptívni rodičia prípadne profesionálni rodičia, ktorí by zabezpečovali prechodnú náhradnú starostlivosť ako zamestnanci detského domova (ak dieťa má nariadenú ústavnú starostlivosť, ale jeho zdravotný stav neumožňuje jeho transport). Táto služba je využiteľná aj pre staršie dieťa, ktoré má nariadenú ústavnú starostlivosť (pobyt v detskom domove), ale jeho zdravotný stav vyžaduje hospitalizáciu a z rôznych dôvodov nie je možný spolupobyt opatrojúcej osoby (profesionálneho rodiča) spolu s dieťaťom v nemocnici.

Čas vykonávania sociálnej služby: optimálne 24 hodín denne od prvého, príp. druhého dňa narodenia dieťaťa, minimálne 3-4 hodiny denne počas pobytu dieťaťa v nemocnici na ktoromkoľvek oddelení. Dominika môže byť vnímaná ako sprevádzajúca osoba opusteného dieťaťa a má špeciálne označenie na plášti/oblečení, čím je rozpoznaná personálom nemocnice.

Domjníka pre Kukulíka

Kto môže byť Dominikou?

Navrhujeme: Pracovník Návratu, ktorý má absolvovanú odbornú prípravu, kompetencie a zručnosti pre využívanie/aplikáciu terapie dotykom v kontakte s opusteným dieťaťom, vrátane novorodencov a kojencov (špecializovaný terapeut terapie dotykom)

V tomto čase máme pre zabezpečenie tejto služby na naše náklady 2 vyššie menovaných špecialistov (s psychologickým a psychoterapeutickým vzdelaním).

Návrat, o.z. je akreditovaný subjekt s povolením MPSVR na vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Postup a pravidlá pre poskytovanie terapie dotykom opustenému dieťaťu:

Kontakty dieťaťa s Dominikou sú pod dohľadom sestry, prípadne ošetrojúceho lekára, ktorý má pomôcť zosúladieniu potrieb dieťaťa, lekárskeho zázemia pre dieťa a dotykového terapeuta. Kontakty prebiehajú na mieste určenom lekárom, prípadne iným zodpovedným personálom.

Osoba v štatúte Dominika je povinná dodržiavať nariadenia ošetrojúceho lekára a zaužívané postupy v oblasti prevencie možných ochorení na pôde nemocnice, prípadne nejasnosti sú vzájomne konzultované.

Presah poskytovania therapeutickej pomoci do ďalšieho života dieťaťa:

o poskytnutí therapeutickej pomoci si Dominika vedie záznamy (kedy a načo najlepšie reagovalo dieťa, akým spôsobom terapiu dotykom vykonávala a čo odporúča v ďalšej starostlivosti o dieťa).

Dominikina správa bude posunutá do rezortu sociálnych vecí, prípadne Dominika zabezpečí inštruktáž k terapii dotykom pre ďalších opatrovateľov dieťaťa (adoptívnych rodičov, alebo profesionálnych rodičov).

Následná/paralelná pomoc pre opustené dieťa : Kufřík pre Kukulíka (zobieranie dôkazov

o osobách starajúcich sa o opustené dieťa na pôde nemocnice, jeho prvých fotiek a reflexií opatrojúcich osôb na prvé dni života dieťaťa – písané v jazyku detí) – táto služba je už v spolupráci s pracovníkmi Návratu, o.z. v tejto nemocnici zavedená od júna 2016!

Benefity pre nemocnicu:

- Nemocnica (oddelenie, klinika) získava označenie Nemocnica (oddelenie) citlivá k opusteným deťom vydané organizáciou Návrat, o.z. Bude to prvá nemocnica na Slovensku s touto službou pre opustené deti!!!
- Pacienti nemocnice a ich príbuzní rozpoznajú nemocnicu, príp. príslušné oddelenie ako nemocnicu citlivú k tejto skupine detí. Nemocnica svojim správaním (zavedením tejto služby) môže podporiť rozvoj tejto unikátnej služby v iných nemocniciach a byť lídrom v tejto téme na Slovensku.
- Lekári môžu realizovať výskum v oblasti dopadu tejto služby na zdravotný stav a prospievajú dieťaťu a prezentovať v odborných kruhoch, prípadne rozpracovať túto tému pre účely doktorátov a iného odborného rastu
- Nemocnica, klinika, oddelenie, personál priamo prispieva k liečeniu najvážnejšieho zranenia novorodencov : psychickej liečbe dieťaťa a prevencii ranej traumy z opustenia, čo môže prinášať aktívnym profesionálom morálnu satisfakciu a výnimočný pocit sebarealizácie
- Posilnenie ľudských zdrojov pri starostlivosti o opustené dieťa na pôde nemocnice bez priamych nákladov nemocnice a bez väčšieho nasadenia či angažovania sa vyťažovaných sestier, či lekárov
- Nemocnica/príslušné oddelenie môže edukovať sestry a prípadne i lekárov v oblasti liečby novorodenca po strate pôvodnej rodičovskej osoby a prevencii ranej traumy dieťaťa na pôde nemocnice

• **Odborné východiská a podpora pre realizáciu Terapie dotykom pre opustené dieťa:**

- **Odborné práce psychiatra a špecialistu na ranú traumu dieťaťa Dr. Bruce D. Perry**
- **Raná trauma dieťaťa pohľadom neurobiológie, psychiatrie a psychológie,**
<http://www.trauma-pages.com/a/perry96.php>
- **Raná trauma prostredníctvom konceptu attachment/vzťahová väzba, prípadne strata bezpečia v tomto kontexte**
https://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiK77qijp_SAhVHjCwKHansD3MQFghPMAU&url=http%3A%2F%2Fwww.childdevelopmentmedia.com%2Farticles%2Fmary-ainsworth-and-attachment-theory%2F&usq=AFQjCNEojrJMQE4XjHltjWh6W27fHJSxow
- **Výskumy realizované Touch research institute** (Inštitút pre výskum dotyku).
- **VIMALA SCHNEIDER MCCLURE, autorka PŘÍRUČKY DĚTSKÝCH MASÁŽÍ (Infant Massage Handbook)** – ktorá slúži ako základ pre kurzy terapie dotykou a zakladateľka neziskovej Medzinárodnej asociácie detských masáží. Detské masáže sa tiež vo veľkom vyučujú pre zdravotnícky personál, v porodniciach a detských nemocniciach v Spojených štátoch i Evrope. Ich výhody spočívajúce v podpore predčasne narodených detí, detí so špeciálnymi potrebami i zdravých detí boli za posledných 15 rokov zdokumentovaných v množstve zrealizovaných štúdií
- Výskumy H. F. Harlowa, psychológ
- **Longitudiálne štúdie prof. Matějčka a prof. Dunovského,** publikácia Psychická deprivácia v detstve (1. Vyd. z roku 1963). A iné štúdie o nechcených deťoch a citovej deprivácii, o najzávažnejšom negatívnom faktore detstva a pod.
- **Stanoviská Slovenskej pediatrickej spoločnosti (z r. 2012) a Českej pediatrickej spoločnosti k noseniu detí**
- **Publikácia:** Narodili sme sa nezrelí, Magyarová G, Bauer F.

- **Koncepty bazálnej stimulácie uplatňované pri deťoch vystavených ranej traume opustením ako nástroj na zmierňovanie stresu pred, pri a po tranzite (z miesta na miesto) –** prax odbornej organizácie Šafrán dĕtem, Česká republika
- **Publikácie a články K. H. Brischa** (vedúci lekár oddelenia pediatrickej psychosomatiky a psychoterapie na detskej klinike Univerzity v Mníchove), autor publikácie Poruchy vzťahovej väzby
- **Publikácie a články J. Hašta** (psychiater, podporovateľ bondingu a autor viacerých publikácií: Vzťahová väzba, Ku koreňom úzkosti, Vyjadrenie k téme bondingu pre portál ženské kruhy a pod., a ďalší

„Aj časté alebo náhle odlúčenie dieťaťa od vzťahovej osoby bez času na rozlúčku a zároveň neschopnosti racionálneho uchopenia príčinných súvislostí odlúčenia (napr. hospitalizácia bez matky, ale tiež rýchle umiestnenie dieťaťa v náhradnej starostlivosti) pôsobia traumaticky a zapríčiňujú poruchu vzťahovej väzby“ (Brisch, 2011)

- **Opustenie dieťaťa a jeho prevencia** (výsledky výskumu realizovaného v zdravotníckych zariadeniach naprieč Európou, vrátane Slovenska), projekt Daphné, realizovaný Inštitútom WHO pri Univerzite v Nottinghamu, slovenský partner Nadácia Socia, (Kevin.Browne@nottingham.ac.uk)

<http://www.bettercarenetwork.org/sites/default/files/attachments/Child%20Abandonment%20and%20Its%20Prevention%20Summary%20-%20Slovakia.pdf>

- **Diskomfort opusteného dieťaťa** (prezentácia sestier neonatológie)

<http://www.neonatologickasestra.sk/docs/tn2013/21.pdf>

- **Publikácia: Nádej na uzdravenie, sprievodca v oblasti traumy a pripútania** (preklad unikátnej publikácie Asociácie pre liečbu a vzdelávanie v oblasti ťažkostí spojenými s poruchami vzťahovej väzby), Návrat, o.z.
- **Tréningy a kurzy terapie dotykom** pod vedením Neera T.Paine, CMT, CIMI, masážna terapeutka a inštruktorka pre detské masáže a dotykovú terapiu
- **Zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele**
- **Dohovor o právach dieťaťa**

O organizácií:

Návrat, o.z., nezisková organizácia, ktorá disponuje **povolením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny na vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**. Služby vykonáva s celoslovenskou pôsobnosťou. Vo svojej činnosti sa orientuje na sociálnoprávne, psychologické a terapeutické služby pre ohrozené a opustené deti a na presadzovanie a poskytovanie citlivej odbornej podpory pre ich rodiny, príp. na realizovanie rodinných riešení alternatívnej/náhradnej starostlivosti pre ne. Organizuje tiež semináre a konferencie, vydáva vlastné publikácie a podporuje rozvoj odborných ľudských zdrojov v týchto témach.

Organizácia má za sebou **22 rokov poradenských, vzdelávacích a terapeutických služieb v oblasti podpory a sprevádzania adoptívnych, pestúnskych, profesionálnych rodín a rodín v rizikovej sociálnej situácií, vrátane tehotných žien vzdávajúcich sa dieťaťa a vrátane individuálnej podpory pre dotknuté deti z vyššie menovaných rodín a sociálnych situácií.**

V Banskej Bystrici je od r.1999 pobočka organizácie s komplexnými odbornými službami s pôsobnosťou pre banskobystrický a nitriansky kraj.

V súčasnosti tu pracujú 2 sociálni pracovníci, 1, psychológ, 2 terapeuti, 2 právnicki, 2 laickí poradcovia a približne 10 dobrovoľníkov.

www.navrat.sk

www.adopcia.sk

O predkladateľke projektu:

Mgr. Dana Žilinčíková, terapeutka, sociálna poradkyňa, mediátorka, lektorka a trénerka terapie dotykom, autorka viacerých odborných publikácií o ochrane práv a záujmov opustených detí (v oblasti sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately). V Návrate pôsobí aj ako koordinátorka Centra Návrat v Banskej Bystrici. Odbornú prax v tejto oblasti vykonáva od r. 1999. V prípade záujmu je možné predložiť profesný životopis.